

HET HAZEGRAS

Een vraag, die ons regelmatig gesteld wordt, is deze naar de oorsprong van de naam HAZEGRAS (het).

In het "Woordenboek der toponymie van westelijk Vlaanderen (DEFLOU 583) vinden we : HAZEGRAS (het) : Een polderland bij, later binnen, de stad Oostende.

Hierna volgen enkele vermeldingen met referte waarin de volgende jaartallen voorkomen; 1598, 1822, 1824, 1838, 1864, 1922.

Buiten de verwijzing naar 1598 begint de naam eerst vanaf 1822 regelmatig in bepaalde geschriften te verschijnen.

Het gebied waarin het Hazegras gesitueerd is, vormde oorspronkelijk de noord-oosthoek van de Sinte-Catharinapolder. Van 1584 tot 1746 maakte de Sinte-Catharinapolder deel uit van de Historische polders van Oostende, een gebied dat verbinding had met de zee.

In 1746 werd de Sinte-Catharinapolder "bedyckt en bevarst" waardoor dit gebied weer geschikt kon gemaakt worden voor de landbouw. Na het doorvoeren van een soort ruilverkaveling werd in 1749 een kaart opgemaakt van de Sinte-Catharinapolder (HEEMS, MAELSTAF, MARYSSAEL. 1752) waarop dit gebied staat ingedeeld in stukken die naar de eigenaar zijn genoemd of als vacant opgegeven werden. Vacante stukken waren die stukken voor dewelke geen eigendomsbewijzen konden voorgelegd worden. Zij kwamen van rechtswege toe aan het Polderbestuur.

Het gebied van het huidige Hazegras lag in het XIVde Begin, begrensd door de Leffingestraat, de Dode Kreek, de Sinte-Catharina kreek en de Meylandtdyck. Het was ingedeeld in vijf stukken die beschreven staan in de Ommeloper die bij de kaart hoort. Al deze stukken waren vacant. Op het vierde stuk, te rekenen vanaf de Dode Kreek, "een dryhoeckige partye" stond, in de noord-oosthoek tegen de Meylandtdyck, "een keete daar Sieur LIPPENS placht te wonen". Sieur LIPPENS was de man die instond voor de indijking. Deze "keete" was het enige gebouwtje in het XIVde Begin.

Noch op de kaart, noch in de teksten uit die tijd komt de naam HAZEGRAS voor. Hij verschijnt voor de eerste maal, zoals we zagen, in 1822 in een vermelding "...te Oostende,... in het Hazegras Mei 1822 (Adv). Vanwaar komt de naam dan wel ?

Volgens VAN DALE (de dikke) is HAZEGRAS, HAZEKERVEL of HAZEGERWE een gewestelijke benaming, het DUIZENDBLAD (*Achillea millefolium*) een samengesteldbloemig plantengeslacht dat voorkomt op wegbermen, langs cultuurland, in weilanden en tussen hoog opgeschoten grassen. Duizendblad kan tot diep in september bloeien en valt door zijn witte (soms paarse) bloemtrossen, samengesteld uit zeer kleine bloemetjes, van op afstand op. Deze plant was reeds bekend bij de Kelten als geneeskruid. De geslachtsnaam werd ontleend aan de Griekse held Achilles (die van zijn Achillespees) die er op het slagveld een gewonde koning mee verbond.

HAZEGRAS, HAZEKERVEL of HAZEGERWE komen niet voor in het "Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal".

Volgens DE BO (Westvlaams Idioticum) (Kruidwoordenboek) is HAZEGRAS, HAZEGARS, HAZEGERS een soort gras met lange dunne halm, ook KOORNGRAS of VEINZE genoemd. Hij verwijst hierbij naar het Frans "VULPIN DES PRÉS" (*Alopecurus pratensis*) ook wel "Queue de renard" genoemd. Langs het Franse "queue de renard" komen we

terecht bij het Nederlandse VOSSESTAART een soort van staartgras met rolronde, dichte, pluimvorige aar, die op opgespoten terreinen en kalkachtige kleigronden groeit.

VAN DALE (de dikke) geeft op zijn beurt aan dat KORENGRAS de volksnaam is van KWEEK, tarwegras, kruipende tarwe (*Triticum repens*). Kweek wordt door de boeren en de tuinders beschouwd als een lastig onkruid omdat het veel wortelstokken vormt die onder andere als veevoeder gebruikt worden. Kweek wordt zeer gezocht door verschillende diersoorten. Katten en honden zijn verlekkerd op de bladen en konijnen en hazen op de wortels. De wortels gemengd in het voedsel van de paarden zou de huid van deze dieren een zijdeglans geven.

Deze drie plantensoorten komen veelvuldig op dezelfde gronden voor en zijn waarschijnlijk de eerste, natuurlijke, begroeiing van de ingepolderde schorren. Het is dan ook goed mogelijk dat een onbekend gebleven Oostendenaar deze oerdegelijke Westvlaamse naam heeft gegeven aan het gebied dat wij nú het HAZEGRAS noemen.

J.B. DREESEN

B B B B B B B B B B B B B

EN NOG STIERMAN LÈÈZE (De Plate, 1985 blz. 85/245)

Mijn neef Michel ASAERT, bediende in de Nationale Bank, vertelde mij omstreeks 1980 dat Stierman Lèèze een ASAERT was. Hij was een zeer hoovaardig man die als eerste in de visserij laarzen droeg en dit in een tijd dat klompen nog gebruikelijk waren. Zoals het liedje zegt viel hij ooit in de "kaaje" met zijn laarzen aan. Of hij bij deze gelegenheid gered werd of verdronk werd er niet bij vermeld.

Jacques ASAERT

B B B B B B B B B B B B B

PASTER PYPE en het BESTE BROOD

Paster PYPE, de gekende aalmoezenier uit de visserij, had een bakkerij HET BESTE BROOD, die brood leverde aan een goedkopere prijs. De meestergast van dit bedrijf, een klein ventje met een vissersmutsje, noemde SERAFIEN en heb ik goed gekend.

Jacques ASAERT

B B B B B B B B B B B B B

ENSOR OP PRENTKAART

Tot eind januari loopt in het Heemkundig Museum een kleine thematentoonstelling "ENSOR OP PRENTKAART", waarvoor ons medelid Roland MONTENY, beter gekend als de zoon van "De Witten" zijn unieke collectie ter beschikking stelt.

Allen daarheen !

A. VAN ISEGHEM